

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију 08.04.2019. године, Наставно-научно веће Правног факултета у Новом Саду
2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. Проф. др Зоран Драгишић, редовни професор, Систем безбедности, 13.11.2014. године, Факултет безбедности у Београду, председник Комисије; 2. Проф. др Љубомир Стајић, редовни професор, Безбедносноправна, 01.01.2004. године, Правни факултет у Новом Саду, члан Комисије; 3. Проф. др Горан Мандић, ванредни професор, 29.03.2017. године, Студије безбедности, Факултет безбедности у Београду, члан Комисије;
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Ненад, Прока, Радивојевић
2. Датум рођења, општина, држава: 24.07.1987. године, Сента, Република Србија
3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Правни факултет у Новом Саду, Смер унутрашњих послова, мастер правник

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија
2012. година, Јавно право

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:
Кандидат нема звање магистра наука – кандидат има звање мастер правника.

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:
Кандидат нема звање магистра наука – кандидат има звање мастер правника.

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности у развијеним земљама са посебним освртом на Републику Србију“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација се састоји из осам целина (Увод, Закључак и шест целина у централном делу рада), списка коришћене литературе и извора и прилога. Докторска дисертација је обима 471 стране, од којих 412 страна чини интегрални текст дисертације. Дисертација је написана на А4 формату компјутерски обрађеног текста, ћиричним писмом, тип слова *Times New Roman*, величине слова 12, проред 1,5. Укупан број фуснота је 734, а укупан број библиографских референци је 297. Рад садржи 43 табеле и 36 графикона, који су настали на основу анализе анкетног упитника на узорку од 569 испитаника.

Увод (странице 1-10) – кандидат даје основне методолошке поставке рада, објашњава проблем, предмет, циљеве, поставља хипотетички оквир истраживања, наводи и образлаже методе, као и научну и друштвену оправданост истраживања.

У прве три целине: Систем националне безбедности (11 – 42); Јавна безбедност у систему националне безбедности (странице 42 – 61) и Приватна безбедност у систему националне безбедности (странице 62 – 72) – кандидат поставља термилошки и појмовни оквир неопходна за даље истраживање.

Четврта целина: Компаративни приказ односа полиције и приватног обезбеђења у свету (странице 73 – 115) – кандидат анализира моделе јавно-приватног партнерства у развијеним земљама.

Пета целина: Јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности у Републици Србији (странице 116 – 243) – кандидат анализира генезу развоја односа полиције и приватног обезбеђења, идентификује области сарадње, критички анализира постојећу позитивноправну регулативу релевантну за развој партнерских односа, идентификује проблеме и предлаже одређена решења.

Шеста целина: Резултати емпиријског истраживања (странице 244 – 404) – кандидат даје приказ реализованог емпиријског истраживања који је за циљ имао утврђивање могућности развијања јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности у Републици Србији.

Закључак (странице 405 – 412) – кандидат излаже резултате истраживања и закључке у погледу јавно-приватног партнерства у развијеним државама и Републици Србији.

Литература, правни и електронски извори (странице 413 – 433) – у овом делу кандидат наводи списак

коришћене литературе, правне и електронске изворе.

Прилози (странице 434 – 449) – списак прилога чине пет образаца анкетног упитника за спровођење испитивања.

Садржај дисертације:

Увод.....	1
1.Проблем истраживања.....	1
2.Предмет истраживања.....	3
3.Циљ и задатак истраживања.....	5
4.Хипотетички оквир истраживања.....	6
5.Методе истраживања.....	8
6. Научна и друштвена оправданост истраживања.....	10
1. Систем националне безбедности.....	11
1.1. Различита схватања појма безбедности.....	11
1.1.1. Етимолошки и историјски аспекти појма безбедност.....	12
1.1.2. Савремено схватање појма безбедност.....	16
1.2. Појам националне безбедности.....	23
1.3. Појам система националне безбедности.....	29
1.4. Елементи система националне безбедности.....	34
1.4.1. Носиоци, субјекти и снаге система националне безбедности.....	35
1.4.2. Активности, мере и послови система националне безбедности.....	37
1.4.3. Функција система националне безбедности.....	40
2. Јавна безбедност у систему националне безбедности.....	42
2.1. Појам јавне безбедности.....	42
2.2. Субјекти јавне безбедности.....	45
2.3. Полиција као субјект јавне безбедности.....	46
2.3.1. Појам полиције.....	46
2.3.2. Полицијска функција.....	50
2.3.3. Организација полиције.....	53
2.3.3.1. Централизација и децентрализација полиције.....	59
3. Приватна безбедност у систему националне безбедности.....	62
3.1 Појам и врсте приватне безбедности.....	63
3.2. Субјекти приватне безбедности.....	65
3.2.1. Приватне војне компаније.....	66
3.2.2. Појам и врсте приватног обезбеђења.....	67

3.2.3. Приватне детективске компаније.....	70
4. Компаративни приказ односа полиције и приватног обезбеђења у свету.....	73
4.1. „Приватизација“ послова безбедности	75
4.2. Сарадња и партнерство у англосаксонским и неким земљама Европе.....	78
4.2.1. Сједињене Америчке Државе	78
4.2.2. Велика Британија.....	88
4.2.3. Канада.....	96
4.2.4. Немачка	102
4.2.5. Француска	108
5. Јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности у Републици Србији	116
5.1. Општи трендови који утичу на развој јавно-приватног партнерства у области безбедности	116
5.2. Јавно-приватно партнерство као концепт економског развоја у Републици Србији.....	119
5.2.1. Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама.....	122
5.2.2. (Не)могућност примене Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама у области јавне безбедности	125
5.3. Односи полиције и приватног обезбеђења у Републици Србији.....	126
5.3.1. Историјски развој односа полиције и приватног обезбеђења у Републици Србији	128
5.3.2. Правни оквир организације и деловања полиције и приватног обезбеђења у Републици Србији	137
5.3.2.1. Правни оквир организације и деловања полиције у Републици Србији	137
5.3.2.2. Правни оквир деловања приватног обезбеђења у Републици Србији.....	147
5.4. Модели односа полиције и приватног обезбеђења	159
5.4.1. Независност.....	162
5.4.2. Конкуренција	165
5.4.3. Субординација	168
5.4.4. Комплементарност	170
5.4.5. Сарадња	171
5.4.6. Партнерство	174
5.5. Облици сарадње полиције и приватног обезбеђења	177
5.6. Области сарадње полиције и приватног обезбеђења.....	178
5.6.1. Размена информација	178
5.6.2. Заједничка обука.....	185
5.6.3. Реализација пројеката и активности на превенцији криминалитета.....	189
5.6.4. Обезбеђење јавних скупова	199
5.6.5. Обезбеђење спортских приредби	203
5.6.6. Обезбеђење транспорта новца и других вредносних пошљици	208

5.6.7. Заштита критичне инфраструктуре	211
5.6.8. Заједничко ангажовање у ванредним ситуацијама.....	218
5.6.9. Приватно обезбеђење као помоћна полиција.....	229
5.7. Проблеми остваривања сарадње и партнерства полиције и приватног обезбеђења.....	235
6. Резултати емпиријског истраживања	244
6.1. Концептуални оквир истраживања	244
6.2. Резултати испитивања припадника приватног обезбеђења (ставови, хомогености и разлике)	246
6.2.1. Ставови испитаника о претходном радном искуству у области безбедности	251
6.2.2. Ставови испитаника о претходном и садашњем искуству у сектору приватног обезбеђења.....	256
6.2.3. Ставови испитаника о пружању услуга безбедности ван редовног радног времена.....	260
6.2.4. Ставови испитаника о правном оквиру приватног обезбеђења у Републици Србији.....	263
6.2.5. Ставови испитаника о међусобном односу са полицијом	272
6.2.6. Ставови испитаника о проблемима при сарадњи са полицијом	282
6.2.7. Ставови испитаника о сарадњи и партнерству са полицијом.....	288
6.2.8. Закључци о резултатима анкетираних испитаника	303
6.3. Резултати одговора испитаника на основу експертског интервјуа	309
6.3.1. Анализа одговора из експертског интервјуа са представницима Управе полиције у Дирекцији полиције и Савета за унапређење приватног обезбеђења и унапређење јавно приватног партнерства у сектору безбедности	309
6.3.2. Анализа одговора из експертског интервјуа са представницима подручних полицијских управа у Републици Србији.....	324
6.3.3. Анализа одговора из експертског интервјуа са представником Удружења за приватно обезбеђење при Привредној комори Србије	366
6.3.4. Анализа одговора из експертског интервјуа са власницима и менаџерима појединих агенција за приватно обезбеђење	376
6.3.5. Закључци о резултатима експертског интервјуа	395
Закључак	405
Литература, правни и електронски извори	413
Домаћа литература.....	413
Страна литература	424
Правни извори.....	429
Електронски извори.....	432
Прилози	434
Прилог 1 Образац анкетног листа за извршиоце и руководиоце у агенцијама за приватно обезбеђење	434
Прилог 2 Иницијална питања за експертски интервју са представницима Управе полиције у	

Дирекцији полиције и Савета за унапређење приватног обезбеђења и јавно-приватног партнерства у сектору безбедности	444
Прилог 3 Иницијална питања за експертски интервју са представницима Подручних полицијских управа.....	445
Прилог 4 Иницијална питања за експертски интервју са власницима и менаџерима лиценцираних агенција за приватно обезбеђење.....	446
Прилог 5 Иницијална питања за експертски интервју са представником Удружења за приватно обезбеђење при Привредној комори Србије	449

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У прве три целине кандидат је на јасан и прегледан начин приказао теоријско-појмовну апаратуру која је неопходна за сагледавање контекста у погледу односа полиције и приватног обезбеђења. Полазећи од тога, кандидат се посебно осврнуо на теоријско одређење безбедности, националне безбедности и система безбедности. Такође, указано је и на место и улогу јавне безбедности и полиције, као и приватне безбедности у систему националне безбедности.

Четврта целина је посвећена компаративној анализи односа полиције и приватног обезбеђења у развијеним земљама, са посебним освртом на моделе успостављеног јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности у њима. У питању су: Сједињене Америчке Државе, Велика Британија, Канада, Немачка и Француска. Избор наведених држава је релевантан за предмет истраживања узимајући у обзир да су у питању државе у којим постоје развијени дугогодишњи односи сарадње полиције и приватног обезбеђења. Том приликом, кандидат је посебно анализирао општедруштвени контекст у којем су развијани међусобни односи, генезу њиховог развоја и проблеме који се у том развоју јављају, као и конкретне области и начине остваривања партнерских односа.

У петој целини су представљени резултати оног дела предмета истраживања који се односи на стање односа полиције и приватног обезбеђења у Републици Србији. У том циљу, кандидат је посебно анализирао историјски развој ових односа на нашим просторима од друге половине двадесетог века до данас. Апстрахујући постојеће моделе односа у развијеним земљама, посебно је анализирана заступљеност тих модела у нашој држави. Да би то урадио, кандидат је анализирао обимну позитивноправну регулативу, а посебно ону везану за деловање полиције и приватног обезбеђења у поједним областима. Посебан допринос аутор је дао извршивши класификацију облика сарадње, идентификовањем области у којима постоји или не постоји сарадња, као и дефинисањем јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности. Кандидат је оправдано направио разлику између јавно-приватног партнерства које се може посматрати у ширем и ужем смислу. При томе, партнерство полиције и приватног обезбеђења подводи под појам јавно-приватног партнерства у ужем смислу, што сматрамо да је у потпуности исправно. Такође, кандидат је указао на проблеме и разлоге за (до сада) непостојање сарадње, критички анализирајући постојећу позитивноправну регулативу, као и давањем предлога за њихово отклањање.

У шестој целини је презентовано емпиријско истраживање реализовано применом две технике у

оквиру метода испитивања – анкете и интервјуа. Анкетирање службеника приватног обезбеђења спроведено је на узорку од 569 испитаника. Испитаници су били подељени у две засебне групе (субзорке). Анкетирање је спроведено у Београду, Новом Саду, Сомбору и Суботици, где се налазе седишта агенција за приватно обезбеђење у којим су испитаници запослени. Анкетиране су две групе лиценцираних службеника обезбеђења, и то они са Лиценцом за вршење основних послова службеника обезбеђења – без оружја и Лиценцом за вршење специјалистичких послова службеника обезбеђења – са оружјем. Други део емпиријског истраживања је реализован кроз експертски интервју, и то са: четири представника Управе полиције у Дирекцији полиције, од којих су двоје чланови Савета за унапређење приватног обезбеђења и јавно-приватног партнерства; са официрима полиције из свих 27 Подручних полицијских управа који раде на пословима праћења и надзора приватног обезбеђења; представником Удружења за приватно обезбеђење при Привредној комори и представницима (власници и менаџери) лиценцираних агенција за приватно обезбеђење (укупно девет испитаника). Избор узорка у потпуности одговара предмету и циљевима истраживања. Реализовано истраживање је детаљно пратило научну замисао истраживања. Кандидат је у овом делу изнео закључке везане за свеобухватне резултате истраживања, дајући основу за верификацију полазних хипотеза.

Закључци у раду имају практичну вредност јер је у њима приказано актуелно стање у области приватног обезбеђења, полиције и њихових међусобних односа. Такође, кандидат је у дисертацији идентификовао одређене проблеме који отежавају сарадњу полиције и приватног обезбеђења у Републици Србији. Посебну вредност представља указивање на одређене области сарадње, као и неопходност измена и допуна постојеће позитивноправне регулативе којима су уређене дате области, а која би омогућила успостављање партнерских односа.

Сви делови докторске дисертације написани су јасно и прегледно, уз максимално коришћење расположиве домаће и стране литературе, правних извора и добијених података из емпиријског истраживања. Свака целина и поглавља унутар њих логично се надовезују једно на друго и сачињавају једну складну целину. Цео рад је израђен на начин који задовољава строге научне критеријуме за ову врсту радова.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01. јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Radivojević, N.: *Safety Culture in the Private Security Sector*, In: *Twenty Years of Human Security: Theoretical Foundations and Practical Applications*/Editorial Ivica Đorđević, Marina Glamotchak, Svetlana Stanarević, Jasmina Gačić, Beograd, Faculty of Security Studies, april 2015, pp. 129-138, ISBN 978-86-84069-94-0
2. Radivojević, N.: *Police and Private Security Sector in Serbia – From Competition to Cooperation*, 1. International Scientific Conference "Researching Security - Approaches, Concepts and Policies", Ohrid: Faculty of Security, 2-3 Jun, 2015, pp. 292-303, ISBN 978-608-4532-77-4, UDK:

351.74:351.746.5].072.3(497.11)

3. Радивојевић, Н.: *Неки проблеми у односима полиције и сектора приватног обезбеђења*, Научно-стручни скуп са међународним учешћем „Супротстављање савременим облицима криминалитета – анализа стања, европски стандарди и мере за унапређење“, Тара: Криминалистичко-полицијска академија, 26-29. мај 2015, стр. 209-219, ISBN 978-86-7020-324-2
4. Стајић, Љ.; Радивојевић, Н.: *Закон о приватном обезбеђењу – стање и последице*, у: Хармонизација српског и мађарског права са правом Европске уније (главни и одговорни уредник Ранко Кеча), Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2015, стр. 171-188, ISBN 978-86-7774-153-2, UDK: 351.746.2(497.11)"2013"(094.5)
5. Стајић, Љ.; Радивојевић, Н.: *Неки проблеми имплементације Закона о приватном обезбеђењу*, у: Хармонизација српског и мађарског права са правом Европске уније (главни и одговорни уредник Љубомир Стајић), Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2016, стр. 153-169, ISBN 978-86-7774-178-5, UDK: 351.78 : 614.8(497.11)"2013"(094.5)
6. Radivojević, N.: *Cooperation of Public and Private Security Sectors in Securing Public Gatherings and Sports Events*, Dani Arčibalda Rajsa: tematski zbornik radova međunarodnog značaja, Tom 2, [glavni i odgovorni urednik Dragana Kolarić], Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2016, pp. 258-266, ISBN 978-86-7020-357-0
7. Radivojević, N.: *General Trends and Preconditions in Development of Public-Private Partnership in the Area of Security*, Dani Arčibalda Rajsa: tematski zbornik radova međunarodnog značaja, Tom 2, [glavni i odgovorni urednik Biljana Simeunović-Patić], Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2017, pp. 143-150, ISBN 978-86-7020-386-0
8. Стајић, Љ.; Радивојевић, Н.: *Полиција, комунална полиција и приватно обезбеђење – дивергентни или конвергентни субјекти јавне безбедности*, у: Хармонизација српског и мађарског права са правом Европске уније (главни и одговорни уредник Љубомир Стајић), Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2017, стр. 151-173, ISBN 978-86-7774-196-9, UDK: 351.74/.75(497.11)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Терористички напади 11. септембра 2001. године су, још једном, у први план истакли неопходност развијања партнерства полиције и приватног обезбеђења. У периоду који је уследио након тога, државе су предузеле одређене активности које су имале за циљ интеграцију сектора приватног обезбеђења у систем националне безбедности. У том циљу, развијене државе су са приватним обезбеђењем улазиле у споразуме којима су регулисани питања као што су: размена информација (о заштити критичне инфраструктуре), размена опреме и средстава, развијање локалних стратегија превенције криминалитета, координација активности у случајевима кризних и ванредних ситуација и др. Оправданост партнерства се пре свега огледа у томе да ограничени полицијски ресурси не могу да одговоре на све бројније безбедносне проблеме, док приватно обезбеђење располаже знатно бројнијим људством и опремом. Не треба заборавити да управо због своје пристуности на терену, службеници приватног обезбеђења су први који могу да реагују. Те „своје додатне снаге на терену“ полиција треба да обучи и оспособи да како би се омогућило: прикупљање већег броја релевантних информација са терена, првенствено информација које могу спречити евентуалне терористичке нападе, заштита критичне инфраструктуре, учествовање у пројектима превенције криминалитета (нарочито изражено у урбаним срединама, где су значајније присутне и заједничке патроле), деловање у ванредним ситуацијама и др.

Иако је држава препустила обављање одређених послова из области безбедности приватном обезбеђењу, није лишила полицију улоге основног (али не више и јединог) субјекта одговорног за остваривање јавне безбедности. Како би се јавно-приватно партнерство и остварило, државе су приступиле законодавном регулисању наведених односа. Формализовање партнерства у виду склапања уговора или споразума о сарадњи је омогућило већу посвећеност и извесност у погледу испуњавање међусобних обавеза партнера. Како би могло на равноправној основи да учествује са полицијом у остваривању некад ексклузивног права полиције на остваривање јавне безбедности, приватно обезбеђење је морало да испуни одређене стандарде, пре свега по питању обуке,

безбедносних провера, опреме и метода рада.

За разлику од развијених земаља у Републици Србији још увек нису у довољној мери развијени односи сарадње и партнерства између полиције и приватног обезбеђења. Реализованим емпиријским истраживањем кандидат је идентификовао неколико кључних показатеља који су од значаја за остваривање актуелних и будућих односа полиције и приватног обезбеђења. Резултати анкетирања службеника приватног обезбеђења указују да у овом сектору просечан профил службеника обезбеђења изгледа овако: у питању је лице старости од 31 до 60 година, просечан радни стаж у сектору приватног обезбеђења је до пет година, лице поседује лиценцу за вршење основних послова приватног обезбеђења – без оружја и има средњу стручну спрему. Такође, утврђено је да значајан број лица на извршилачким радним местима, пре стицања лиценце, нису имала претходно искуство на пословима безбедности, да је мали број лица који су претходно радно искуство на пословима безбедности стицали у полицији, војсци или другим државним службама безбедности, као и да је велики број оних који су пре запослења у агенцији у којој тренутно раде радили и у другим агенцијама за приватно обезбеђење. Наведено потврђује раније наводе да је у овој грани привреде и даље изражена флукуација радне снаге. Томе у значајној мери доприноси и незадовољство радника висином зараде у овом сектору, што свакако даље може да утиче на мотивисаност у погледу вршења послова, али и сарадње са другим субјектима заједнице, првенствено грађанима и полицијом. Такође, ниска примања су очигледно и разлог појава да поједини службеници приватног обезбеђења ван радног времена пружају услуге обезбеђења „на црно“.

Процес лицензирања агенција и службеника је први формални вид комуникације и сарадње полиције и приватног обезбеђења. Истраживањем је утврђено да је у овом процесу било значајних проблема, првенствено организационе природе на страни полиције, која је у једном релативно кратком временском периоду запримила велики број захтева за издавање лиценци. Том проблему су у значајној мери допринеле и агенције и њихови запослени који су касно ушли у процес реализације обуке. Што се тиче реализације обуке, утврђено је да је обука у појединим сегментима лоше спровођена, као и да је било одређених неправилности у раду појединих центара за обуку. Због тога се може рећи да је приликом реализације обуке више вођено рачуна о квантитету него о квалитету.

Када је у питању спровођење контроле и надзора, утврђено је да постоје значајније разлике у ставовима испитаника из полиције и приватног обезбеђења у погледу циљева надзора. Према мишењу полицијских службеника, циљ је била превенција, односно указивање субјектима приватног обезбеђења на одређене недостатке у погледу рада и функционисања, док је по мишењу власника и менаџера у агенцијама за приватно обезбеђење циљ била искључиво репресија, односно кажњавање. Оправдање за овакве ставове испитаника из сектора приватног обезбеђења можемо аргументовати и тиме да је Закон о приватном обезбеђењу агенцијама наметнуо велике административне обавезе, услед чега је појединим агенцијама било јако тешко да испоштују све законске рокове и одрже оптималан процес рада. Паралелно спровођење обуке и одржавање процеса рада у складу са раније преузетим обавезама према корисницима услуга нарочито је представљало проблем. Овај проблем је посебно био изражен код мањих агенција, које су имале релативно мало и недовољно едуковано административно особље.

Када су у питању односи између полиције и приватног обезбеђења, они су од стране већине испитаника описани као односи сарадње (кооперације), а знатно мање као партнерски односи. Оно што посебно забрињава јесте податак да знатан број службеника приватног обезбеђења на извршилачким радним местима те односе доживљава као односе независности, односно несарадње. За разлику од њих, руководиоци у полицији и приватном обезбеђењу сматрају да полиција и приватно обезбеђење јесу, могу и треба да буду партнери на остваривању јавне безбедности.

Идентификоване области сарадње полиције и приватног обезбеђења у нашој земљи нису у

потпуности експлоатисане. Наиме, истраживањем смо утврдили да је у досадашњим односима сарадња успостављена највише у области обезбеђења већих јавних окупљања и спортских приредби, што је последица законом утврђених надлежности оба сектора у овим областима. Сарадње по питању размене информација у пракси готово да и нема. Када је у питању сарадња на плану организовања заједничких обука, такође је утврђено да не постоји законом регулисана обавеза на овај вид сарадње, али да могућности за то постоје. Нарочито се мисли на могућност организовања заједничких обука у погледу примене овлашћења припадника оба сектора, као и специјалистичких обука за службенике приватног обезбеђења за случајеве заједничког рада са полицијским службеницима (обезбеђење спортских приредби, заједничко ангажовање у ванредним ситуацијама, заједничко патролирање, деловање приватног обезбеђења као помоћне полиције и др.).

Сарадња у погледу реализације пројеката на плану превенције криминалитета је такође остварива, нарочито имајући у виду примену концепта полиције у заједници као модела рада полиције. Да би се то остварило, неопходно је идентификовати безбедносне проблеме у локалној заједници у оквиру координационог тела (или постојећих савета за безбедност на општинском и градском нивоу), утврдити одговорност и расподелу послова и координирати активности приликом реализације.

Заштита критичне инфраструктуре представља једну од области које су такође у надлежности полиције и приватног обезбеђења, при чему правним оквиром нису јасно утврђене границе за коју су то критичну инфраструктуру надлежне полицијске снаге а за коју приватно обезбеђење. Како обезбеђење неких од објекта који чине критичну инфраструктуру у значајној мери оптерећују рад полиције, сматрамо да би дугорочно гледано ове послове требало препустити приватном обезбеђењу. До тада, постоје могућности да се ови послови обављају заједнички. Идентична ситуација је и са обезбеђењем транспорта новца и других вредности. Међутим, полиција, односно МУП пружањем ових услуга правним лицима остварује значајна новчана средства и није за очекивати да ће ти послови бити у потпуности препуштени агенцијама за приватно обезбеђење.

Када су у питању ванредне ситуације треба рећи да је Законом о ванредним ситуацијама постојала могућност ангажовања агенција за приватно обезбеђење у случајевима проглашења исте. Међутим, на основу реализованог истраживања утврдили смо да ниједна агенција није била ангажована од стране штабова за ванредне ситуације током мајских поплава на територији Републике Србије 2014. године. Нова законска решења у виду Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и Закона о критичној инфраструктури не уређују могућност деловања приватног обезбеђења на широј основи у ванредним ситуацијама, што сматрамо погрешним. Као најбољи начин ангажовања приватног обезбеђења у ванредним ситуацијама идентификован је онај по принципу мобилизације. При томе, првенствено би била ангажована лица (службеници приватног обезбеђења) са подручја захваћених ванредном ситуацијом и непосредне околине. Неопходно је да МУП уважи постојање једног тако бројчано великог, опремљеног и делом обученог субјекта чија је улога у ванредним и са њима повезаним кризним ситуацијама значајна.

Могућност ангажовања службеника приватног обезбеђења као помоћног састава полиције би представљало врхунац сарадње и партнерских односа полиције и приватног обезбеђења. Оправданост овог вида сарадње је потпуности у духу јавно-приватно партнерства у земљама западне Европе. На овај начин би у релативно кратком временском периоду (по принципу мобилизације) било могуће надокнадити недостатак полицијских службеника. Ово би нарочито било изражено у случајевима проглашења ванредних ситуација, проблема са повећаним приливом миграната, нарушавањем јавног реда и мира у већем обиму, обезбеђивање масовних скупова и сл. Да би се наведено остварило, неопходно је прецизно сва питања избора агенција, регрутовања њихових службеника, специјалистичких обука, права и обавеза службеника обезбеђења уредити Законом о полицији и предметном уредбом. Након тога, сва даља права и обавезе полиције и

агенција и њихових запослених би била регулисана уговором о јавно-приватном партнерству.

Истраживањем су идентификовани и кључни проблеми који отежавају остваривање партнерских односа полиције и приватног обезбеђења. То су: неадекватна правна регулатива, односно одсуство законског уређивања свих питања сарадње, одсуство утврђивања заједничких интереса (свако гледа своје интересе), недостатак међусобног разумевања, поверења, уважавања и поштовања, неразумевање улоге приватног обезбеђења у остваривању јавне безбедности, немотивисаност службеника приватног обезбеђења да сарађују са полицијом, неадекватна обученост службеника приватног обезбеђења када је у питању заједнички рад са полицијским службеницима, непостојање више (координационих) тела (на локалном и регионалном нивоу) који би били задужени за сва питања сарадње, а нарочито за координацију активности на терену.

Решење за наведене проблеме би било уређивање Законом о приватном обезбеђењу области сарадње са полицијом, који би даље били имплементирани у остале секторске законе. Такође, након идентификовања заједничких циљева и интереса, представници оба сектора би требало своју посвећеност партнерству да формализују у виду уговора, где би јасно били одређени права и обавезе. Како је процес достизања партнерских односа дуг и тежак процес, неопходно је константно радити на подизању нивоа безбедносне културе службеника у оба сектора. Томе ће у значајној мери допринети креирање и имплементација наставних планова и програма обуке који ће за предмет имати наставне јединице везане за јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности.

Значајну улогу у развоју јавно-приватног партнерства треба да имају Савет за унапређење приватног обезбеђења и остваривања јавно приватног партнерства и Удружење за приватно обезбеђење. Иако основан решењем министра унутрашњих послова још 2015. године, Савет није предузимао активности на остваривању јавно-приватног партнерства. Његове активности су биле везане искључиво за унапређење (успостављање) система приватног обезбеђења, односно решавање текућих проблема везаних за имплементацију Закона о приватном обезбеђењу. Са друге стране, Удружење за приватно обезбеђење као струковно тело које окупља све субјекте из области приватног обезбеђења има своје представнике у Савету, па самим тим и формалне могућности да учествује у креирању и остваривању јавно-приватног партнерства. Поред тога, Удружење би требало да решава одређене проблеме који су иманентни сектору приватног обезбеђења, а то су: спречавање нелојалне конкуренције, сукоба интереса, корупције и нарочито регулисање минималне цене рада.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Приликом приказа и тумачења резултата истраживања, кандидат резултате излаже јасно, прегледно, прецизно и методолошки исправно. Резултате истраживања кандидат сагледава критички, тумачи исправно и наводи аргументе за изнете ставове. Сви закључци изнети у раду проистичу из спроведеног теоријског и емпиријског истраживања.

Кандидат је у потпуности потврдио општу хипотезу. Детаљном анализом предмета истраживања са безбедносног и правног аспекта, кандидат је доказао да различити модели јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности настају у различитим друштвено-политичким, економским, безбедносним и правним оквирима сваке државе. У Републици Србији и даље постоје одређени проблеми у односима полиције и приватног обезбеђења, а нису ни до краја створене

одговарајуће правне, организационе и безбедносне претпоставке за остваривање јавно-приватног партнерства. Због тога је, у циљу развијања јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности, неопходно снажније интегрисати приватно обезбеђење у систем националне безбедности, одредити природу односа између полиције и приватног обезбеђења, идентификовати области сарадње и дефинисати адекватан правни оквир.

Узимајући у обзир претходно наведено, Комисија врло позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Комисија сматра да је докторска дисертација у свему написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Формално посматрано, дисертација садржи све битне елементе: насловну страну, кључну документацијску информацију (на српском и енглеском језику), сажетак (на српском и енглеском језику), садржај, увод, централни део рада подељен на целине и ужа поглавља у оквиру њих, закључак и списак литературе, правне и електронске изворе. Суштински посматрано, сваки од ових делова садржи елементе који су неопходни и уобичајени. Због тога, Комисија сматра да докторска дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Комисија сматра да докторска дисертација представља оригиналан допринос науци. Најважнији допринос свакако представља то да дисертација представља прву свеобухватну анализу концепта јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности код нас. Сва досадашња теоријска схватања о деловању полиције и приватног обезбеђења, њиховим међусобним односима кандидат је подвргао критици и уједно дао модел решења за унапређење тих односа у правцу развијања партнерства.

Како би потврдио своје ставове о оправданости модела партнерства полиције и приватног обезбеђења код нас, кандидат није преузимао готова решења и искуства развијених земаља. Тек након свеобухватне анализе досадашњих међусобних односа, критике позитивноправних решења кандидат је указао на то у којим областима сарадње треба остварити партнерство, идентификовао је проблеме и указао на решења. На тај начин, истраживање је употпунило постојећа теоријска знања о новом месту и новој улози полиције и сектора приватног обезбеђења у реорганизованом систему јавне и националне безбедности Републике Србије, као и областима њихове сарадње и партнерства.

Поред теоријског, дисертација има и друштвени значај који се огледа у сагледавању и афирмисању модела јавно-приватног партнерства у области јавне безбедности у Републици Србији. Сагледавањем модела јавно-приватног партнерства компаративним приказом у другим земљама, кандидат је утврдио који је то модел најадекватнији за Републику Србију, уважавајући при том све специфичности везане за безбедносне потребе наше земље, као и то да се наша земља још увек налази у процесу транзиције. Резултати истраживања презентују позитивне стране концепта јавно-приватног партнерства и могу представљати полазну основу приликом доношења будућих стратегијско-доктринарних и правних аката из области националне и јавне безбедности.

На крају, указујемо и на то да од 1. октобра 2017. године на Универзитету у Новом Саду постоји обавеза да се све докторске дисертације пре стављања на увид јавности провере кроз програм *iThenticate* у циљу откривања плагијаризма. У том смислу извршена је провера докторске дисертације *Јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности у развијеним земљама са посебним освртом на Републику Србију* кандидата Ненада Радивојевића. Провером је утврђено 18% поклапања текста у докторској дисертацији са текстовима доступним у бази података *iThenticate*.

Овде треба поменути два разлога због којих проценат поклапања текста износи 18%. Пре свега, у делу рада у коме су дефинисани и одређени теоријски и позитивноправни оквири предмета истраживања, кандидат је користио великих број правних текстова који се у научним радовима не обележавају знацима навода, због чега је такве текстове програм препознао као текстове који су неадекватно преузети. Међутим, кандидат је исправно обележио изворе правних текстова, због чега се они не могу сматрати неадекватно преузетим. У истом делу рада, приликом навођења теоријских текстова, кандидат у неким случајевима није дословно преузимао текстове, већ их је парафразирао и правилно обележио у фусноти ознаком „наведено према“ и „упоредити“, без означавања таквих текстова знацима навода, али је програм и такав текст обележио као неадекватно преузет, што у потпуности није тачно. Кандидатов оригинални допринос посебно је видљив у емпиријском делу истраживања у коме се код анализе резултата истраживања не појављује значајније поклапање текста. Имајући у виду претходно речено, може се са пуним правом тврдити да је резултат од 18% претеран и да не показује реалну слику ствари.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Комисија сматра да докторска дисертација нема недостатке који би утицали на резултат истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- да се докторска дисертација „Јавно-приватно партнерство у области јавне безбедности у развијеним земљама са посебним освртом на Републику Србију“ прихвати, а кандидату одобри одбрана

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Председник Комисије:

Проф. др Зоран Драгишић, редовни професор Факултета безбедности у Београду

2. Члан Комисије:

Проф. др Љубомир Стајић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду.

3. Члан Комисије:

Проф. др Горан Мандић, ванредни професор Факултета безбедности у Београду.

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.